

Trobada del Grup de Lectura Meteora a Documenta
Pau Claris, 144, Barcelona

19 de març de 2018

Carta d'una desconeguda, Stefan Zweig

Principals idees comentades:

L'obra

Molt densa, malgrat la seva brevetat. Molt ben escrita, amb un estil impecable. Es fa notar també la usual contenció formal en el discurs literari de la llengua alemanya. Tot és molt polit i controlat, no hi ha salts impetuosos en la narració ni formes trencadores. El relat atrapa pel contingut, sense excessives floritures literàries.

Podria ser autobiogràfica en relació al personatge del novel·lista "R". Es fa referència a la pel·lícula "Adéu a Europa" que mostra un Stefan Zweig bastant egocèntric i poc solidari. També es fa notar que molts protagonistes de Zweig tenen, com l'autor, tendències suïcides.

La Desconeguda

Una protagonista femenina que potser es troba un pèl fleuma o bleda. Malgrat estar perseguida per la desgràcia, no acaba de sentir-hi empatia. Té una idealització extrema, una fixació malaltissa pel novel·lista "R" que costa de justificar des de la perspectiva social actual. El seu gran objectiu és aconseguir un mínim reconeixement per part de qui estima, ideal que l'arrossega a un patetisme tristíssim i a un final tràgic. Aquest punt, però, de la degradació personal a canvi d'un reconeixement públic, podria ser ben actual.

Interpretacions de l'obra

Es comenta que en l'obra s'adverteix que l'autor, Stefan Zweig, sembla pressentir una infelicitat futura que serà inexorable. Es dibuixa un interessant triangle simbòlic connectat amb el context històric: el novel·lista "R" seria l'aristocràcia de l'antic règim, l'imperi austrohongarès; ella, la desconeguda, seria l'armistici, un somni quimèric amb un destí funest, una dolència mal curada que no pot acabar bé; i el fill, la mort que preveu l'autor que assolirà Europa en un futur immediat.

També es fa esment de la psicoanàlisi, molt en voga en aquells anys (c. 1920), com a instrument per a interpretar l'obra: l'assumpció d'una vida inventada, en cap moment real. Les fixacions malaltisses. I una altra lectura freudiana: el novel·lista "R", en la vida de la jove òrfena, omple el buit del pare que no hi és. També es parla de la teoria freudiana de l'enamorament com a malaltia enlluernadora. I s'assenyala també Freud i la seva visió masculista en el fet que l'obra pot ser senzillament una fantasia eròtica masculina: la dona absolutament entregada a l'home.

Hi ha qui és partidari d'una dualitat simbòlica de caire social: ell, l'aristocràcia dèspota i irresponsable socialment; ella, la invisibilitat de la pobresa, ja que només és reconeguda pel criat Johann, un de la seva classe. Dos mons que conviuen de costat, però que no es toquen, com les vies del tren.

Es comenta també la capacitat del cervell humà per crear ideals allunyats o contradictoris a partir d'una mateixa situació vital. Ella i ell coincideixen en el mateix espai-temps, però viuen en mons diferents.

Les persones, per regla general, volem ser mínimament considerats pels altres, ser reconeguts per deixar de ser *desconeguts*. Per això la protagonista manté una lluita absoluta contra l'oblit (simbolitzada en les roses blanques, l'última esperança de reconeixement que té).

Es recomana especialment la pel·lícula "Adéu a Europa", que es va estrenar la passada tardor al cinema i que parla dels darrers anys de la vida d'Stefan Zweig.

També és recomanable, pel seu valor històric, la pel·lícula que es va fer del llibre l'any 1948, amb Jean Fontaine i Louis Jourdan, i que es pot veure a YouTube en versió original:

<https://www.youtube.com/watch?v=S0R2STZUUNQ&t=328s>

Pròxima trobada del Grup: dilluns, **16 d'abril** de 2018, 19h. Llibreria Documenta.
Obra: *Allò que va passar a Cardós*, de Ramon Solsona.

Us recordem que Llibreria Documenta us fa un **5% de descompte** de les obres que llegim com a participants en el Grup de Lectura.

Més informació sobre el Grup de Lectura Meteora:
www.editorialmeteora.cat